

Oglasi, pripremljeni za tiskanje i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbroju, oglašeni jednako se napunimom ili polonimom pošt. urednice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod narudbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 247.448.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Sloga“ nastu malo stvari, a nesloga sve pokvari. Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o pedne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju epodpisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju. Predplata sa poštomom stoji: 10 K u obće, 1 na godinu ili K 3 za seljake. K 2.50 na pol godine. Izvan carine više poštarina. Plaća i utičaje se u Pul.

Pojedini broj stoji to h. 20. stali 20 h. kod u Puli, toliko izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Takari J. Krmpotić i dr.“ (Via Sissano), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplate.

Odgovorni urednik i izdavač Josip Hain. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 8).

Kralj Petar I.

U zadnjem broju smo na kratko javili, da je srbska skupština potvrdila kraljem Petra Karagorgjevića, koji si je nadjeo ime Petar I.

Na odnosno brzojavno obavještenje od strane skupštine, odgovorio je kralj Petar sljedeće:

„Duboko sam potresen sjajnim dokazi odanosti dragoga mi naroda, vjerne mi vojske i rodoljubne vlade. Zahvaljujem iz dubine srbske mi duše Providnosti, koja mi je dosudila, da po milosti bezboj i volji narodnoj zauzmem prijestolje slavni predstavnika mojih. Molim Vas, gospodine predsjedniče, da primite Vi i Vaši drugovi moje kraljevsko priznanje sa uvjerenjem o mojoj osobitoj blagonaklonosti: Živio srbski narod! Živila srbska vojska!“

Odmah čim bijaše proglašen knez Petra Karagorgjević za kralja Srbije, sva je vojska položila prisegu vjernosti svomu novomu kralju.

Narodno predstavništvo izabralo je posebnu deputaciju, sastojuću od predsjedništva senata i narodne skupštine, te od senatora i zastupnika, koja je pošla u Ženevu, da pozdravi kralja u ime naroda i da ga dovede u Srbiju. Kralj dolazi ovoga čedna u Biograd, gdje mu pripravljaju sjajan doček.

Kralj Petar priobčio je vladarom svoj izbor za kralja Srbije.

Njeg. Velič. caru i kralju Franjo Josipu upravo je ovu brzojavku: „Hilim, da probiém Vašem Veličanstvu moj poziv na srbsko prijestolje. Izabran jednoglasnim zaključkom senata i skupštine, kanim obnoviti moju otčinsku tradiciju, pa se nadam, da ću svojoj domovini donijeti slobodu i sreću. Molim najsmjernije Vaše Veličanstvo, da prenese na mene one osjećaje, što ih je poklanjalo momu otcu do njegove smrti. Blagoizvoli li Vaše Veličanstvo, da me njima obdari, biti će mi olakšana izvršba mojih novih dužnosti. Ja ih sigurno kanim zaslužiti.“

Nj. Veličanstvo car i kralj Franjo Josip odgovorio je ovako: „Nj. Veličanstvu kralju Petru u Ženevi. Hvalačeli Vašem Veličanstvu na prijaznoj obavijesti o Vašem izboru za srbskoga kralja, dragi mi je, što Vas mogu uvjeriti o mojoj potpunjoj simpatiji te Vam poželjati dugu i sretnu vladu. Neka bude Vašem Veličanstvu priličeno, da uspješno provedete plemeniti zadatak, koji Vas je zapao: da nesretnoj i nizom unutarnjih oluja teško kušanoj zemlji povratite mir, red i poštovanje, te ju nakon duboka pada, što ju je nedavno zadesio usljed drskog i obćenito osuđenog žlogina u očima civilizovana svijeta, opet podigne. Kod provedbe ovog zadatka može se Vaše Veličanstvo uzdati u moju podporu i prijateljstvo te biti uvjerenom, da će meni kao i Vama samim vazda biti na sreću, da uzdržim i učvrstim između naših zemalja već od davna postojeće prijateljske i susjedne odnose.“

Od ruskoga cara primio je kralj Petar ovu brzojavku: „Primam na znanje, da Vas je senat i skupština jednoglasno izabrala kraljem Srbije. Izjavljujem Vašem

Veličanstvu svoje želje, za napredak Vaše domovine. Neka Vas Bog podupre u svim Vašim djelima na sreću Vašega naroda. Nikolaj.“

Talijanski kralj Viktor Emanuel i crnogorski knez Nikola upraviše kralju Petru vrlo srdatne čestitke.

Sudeć po ovih odgovorih i čestitkah, reć bi, da će vlasti odmah priznati Petra I. kraljem Srbije.

Obćenito se reć, da će vlasti zatražiti od novoga kralja, da budu ubojice kralja Aleksandra i kraljice Druge kažnjenu takvim zahtjevom stavile bi vlasti kralju u najveću nepriliku, jer je narodno predstavništvo, koje je prvo izbora kralja imalo svu moć, odredilo pomilovanje, te sada više neima vlasti, koja bi utrotnike mogla progoniti.

Kralj Petar izdao je na svoj narod sljedeći proglas:

„Milost božja i volja naroda pozvali su me na prijestolje mojih otaca. Izjavljujem, da primam odluku srbskoga naroda i da sam spravan stupiti na prijestolje Srbije. Smatram svojom prvom dužnošću zahvaliti srbskomu narodu na pouzdanju koje je u me postavio, u stalnoj nadi, da će inostrane vlasti pripoznati moj zakoniti dolazak na srbsko prijestolje; a to tim više što sam ja odlučio uvesti u zemlju mir i red. Jamčim svojom kraljevskom besjedom, da ću poštovati svačija prava, da ću nastojati, kao pravi ustavni kralj, da se zakon vrši i da ću se brinuti za boljak svoga naroda. S toga s ovim prvim proglasom pozivljem sve crkvene i svjetovne dostojanstvenike, te sve vojskovođe da ostanu u njihovoj službi preporučujući im da duševno vrše svoju dužnost. Izjavljujem da zaboravljam na sve ono što se je učinilo u Srbiji tekom zadnjih 40 godina.“

Svaki pravi Srbin može pod mojom vladavinom računati na obezbjeđenje materialnog i moralnog boljka. Lozinka moje dinastije bila je vavijek i bit će: „Za krst častni i slobodu zlatnu“. S ovom lozinkom, koja me, s jedne strane, veže sa vojskom, a s druge, sa pravoslavnom crkvom; ja stupam na srbsko prijestolje pod imenom Petra I. kralja Srbije. Molim svemogućega Boga da blagoslovi moj narod, kojemu upravljam moj kraljevski pozdrav. — Petar I.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 21. juna 1903.

Nelom minuloga čedna bilo je prilično živahnog u parlamentarnih krugovih. K' dogodjajem u Hrvatskoj i Slavoniji; u Srbiji, u Macedoniji, pridružili su se također dogodjaji u Ugarskoj. Za sve to, osim drugoga, u dalnjem svijetu, zanimaju se i zastupnici, i vladini i najviši krugovi. Zastupnička kuća držala je tri sjednice. Zasedali su razni odbori, i svi klubovi, pri čem svem je i vlada zabavljena bila.

Za Hrvatsku.

Zast. Biankini je ovoga čedna upotrebio jednu zgodu, u kojoj se je ostrimi riečmi sjetio dogodjaja u Hrvatskoj i Slavoniji. Tamošnji vladini krugovi kao da se diče, veli on, da je u Hrvatskoj prilično utišalo. Da to nije istina, kaže naj-

bolje okolnost, da su i u najnovije vrijeme postane nove čete vojske u Hrvatsku i Slavoniju. U koliko bi bilo to istina, imalo bi se pripisati sili, oružanoj sili. A već okolnost da se toliku silu rabi, kaže najbolje, kako duhovi nisu umireni, i kako bi moglo buknući u većoj mjeri nego do sada, pače i stogod dogodi se, što bi bilo bur ponekle slično onomu što se je dogodilo u Beogradu.

Medjutim je ban Khuen-Hedervary odpratio svoju ženu s obitelji na njegovo imanje u Nuštar u Slavoniji. Ona da je na svom polzku iz Zagreba pozdravljala svoje prijateljice sa „nikad se već u Hrvatskoj nećemo viditi“. Svoga supruga pak da je molila suzami u očijah nek se zahvali na banjskoj časti, kad vidi da ga narod neće i da ga sve mrzi. On da njoj je rekao, da i on to uviđa, al da za sad još nemože napustiti banške časti. Ona se je iz Nuštra već preselila u Ugarsku, kao da se nije na zemljištu Hrvatske-Slavonije čutila sigurnom.

U Zagrebu sastao se je sabor. Unjem bilo je već do sad burnih prizora. Khuen-Hedervary morao je iz sjednice, pred povici i pogrdami, bježati. Članovi većine, pokazuju se i sad drzoviti, akoprem prilično politri: već su izključili trojicu zastupnika. Što čine, mogu još činiti samo tim, da nepustaju na saborske galerije nego svoje pristase, da je i na galeriji tajnih i javnih redara, da su po hodnicih Zandari, i da je čeli Markov trg pun vojske. Obkoljen vojskom morao je ban i na Tjelovski obhod, a i kod obhoda morala ga je čuvali mnogobrojna oružana sila.

Madjarski ministar-predsjednik odstupio je, jer nije mogao s parlamentom napried. Stjepana Tiszu, sina pokojnoga ministra-predsjednika Kolomana, slabe uspomene, ovlastio je bio kralj da sastavi novo ministarstvo. Stjepan Tisza nije našao nego jednu osobu, koja bi bila stupila u njegovo ministarstvo. O tom je izvjestio kralja, i rekao da nemože izvršiti povjerene mu zaduče, da najme nemože sastaviti ministarstva.

Jucer bio je ovdje, i kod Njegovoga Veličanstva Khuen Hedervary, po dva puta. Tečajem jučerašnjega dana govorio je sa Goluchovskim, Kallayem, Pittreichom, Fejervaryem, Koerberom. Kralj mu kani povjeriti sastav ugarskoga ministarstva, to jest imenovali ga ministrom-predsjednikom. Već mu je kralj dva put, godine 1894. i 1895. povjerio takvu zadaću, al madjarski političari nisu htjeli u njegovo ministarstvo. Hoće li sada? Za čudo govori se da hoće, dakako pod uvjetom, da popusti Madjarom u njihovim zahtjevima glede vojske. Te popuste smatra se u političkih krugovih kao slabljenje dualizma, i raztrovanost odnošaja u cijeloj monarhiji. Da su takovi, kaže haš i okolnost, što se zeli postaviti na čelo ciele pole monarhije čovjeka, koj je poslie 20 godina uprave u Hrvatskoj i Slavoniji tamošnji naš narod osiromašio i dotjerao do zdvojnosti. Dao Bog da se pri tom obistini bar ona „promoveur et amoveur“, to jest nek se bana povisi da se ga odstrani, naime iz banovine! Možda se i na to misli. Nek postane ministar-predsjednik madjarski. Dugo i tako teško bi ostao, ili bi morao biti jako jako drugičji.

Nedjeljni počitak.

Već mnogo tjedana bila je na dnevnom redu zakonska osnova o počitku u nedjeljah i blagdanih za zaposlene u obrtu, trgovini i pisarnah. Načelno je ustanavljao dosadnji zakon i ustanavlja osnovu, da se u nedjeljah i blagdanih neima raditi, da se ima počivati, kako to i naša sveta

crkva zapovjeda. Al bijaše iznimaka do sad i bit će jih unapried. Postojećemu zakonu se dodaje, da se može raditi i u nedjeljah kod onih obrta, koji se obavljaju samo stanovito doba i kod kojih bi se imogle surovine pokvariti ako se jih nebi odmah postojano obrađivalo. U trgovačkom obrtu može se dozvoliti najviše 4 ure rada u nedjeljah i blagdanih. U pojedinih nedjeljah i blagdanih, kad je promet u pojedinih mjestih izvanredan, može se dozvoliti i 8 ura rada. U rečenom trgovačkom obrtu, gdje osoblje radi u nedjeljah više od 3 ure, ima se zaposlenikom dati izmjenično svaku drugu nedjelju slobodno. U uredih i pisarnah može se u nedjeljah dozvoliti samo 2 ure rada, i to pod uvjetom, da je zaposlenik svake druge nedjelje posve slobodan.

I za takve stvari su se toliko tjedana vukle razprave.

Zakonska osnova bila je utork prihvataena u drugom i trećem čitanju. Sad će imati s njom posla još gospodarska kuća.

Mjestne željeznice.

Sriedu i petak razpravljala se je vladina zakonska osnova o nekih mjestnih željeznicah, za koje su se izjavili odnosi zemaljski sabori, i za koje ima dati država svoj veći prinos. Za naše njeke kratke pruge neće da vlada žuje. Najviše jih je za Galiciju. Toj kraljevini daje vlada, da lakše uza se drži tamošnje zastupnike, koji su mnogobrojni i bez kojih nebi vlada mogla vladati parlamentarno ni jedan dan.

Što dalje?

Kad ovaj moj dopisć čitatelji Naše Sloga u ruke dobiju, već će biti odgovoreno stalnoću za to pitanje, barem glede bliže budućnosti. U parlamentu i u klubovih, i kod vlade, i u javnosti, govorilo se je netom prošloga čedna najviše o tom, hoće li se vladi dozvoliti provizorni proračun za drugu polovicu tekuće godine, ili će si ga morati dati po § 14., kako si ga je dala za prvu polovicu godine. Ako bi njoj ga parlament privolio, onda bi isti i dalje zasjedao, možda čeli julij, da razpravi nagodbene zakonske osnove. Ako ga nedozvoli, onda je stalno, da će vlada odročiti parlament, jer za vrijeme zasjedanja nemože porabiti § 14. U tom slučaju namitalo se je pitanje, hoće li pak početkom julija opet pozvati parlament, da rečene osnove razpravlja. Danas još nije posve stalno, al je jako prilično, da parlament neće dozvoliti vladi provizorija, te da će vlada morat parlament odročiti. Česti, bi reć, da još razpravljaju s vladom, nebi li njim dala jednu univerzu u Moravskoj i još stogod, za to da pak propuste provizorij. Vlada njim najbrže toga neće dati, ako ne za drugo već za to ne, jer toga neće Njemci, koji vladu drže okovanom kao svoju robniju. Onda dakako će Česi obstruirati, i neće biti provizorija. Al i kad bi Česi bili zadovoljeni, pitanje je, što bi Hrvati i Slovenci učinili. Ne bi li i oni obstruirali, a imali bi najviše prava za to, i zaprećili provizorij. A lako je obstruirati par sjednica. Po svoj prilici bit će parlament četvrtak ili petak odročan, da se pak sastane tek septembra.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Franina i Jurina.

Fr. Si čuja Jurino, da je pošal kaldirski mestar delat zamen?
 Jur. Ča va Kopar?
 Fr. Aj ne lego, va Rovinj.
 Jur. Ter se va Rovinju nedelaju zamen.
 Fr. Aj si onakovi.
 Jur. Ha, neka mu Bog da sriču!
 Fr. Da bi čuda tamo ostal.

Fr. Ča već Kukuma nepozna hrvatsku banderu?
 Jur. Vranica nepozna, ter je bila to čuda let i njegova.
 Fr. Ma sada piše, da je to ruska bandera.
 Jur. Ter bi on još i danas i rusku bušnul samo ako bi mu rendilo.
 Fr. Danke za truh?
 Jur. Ma brate ako ćeš i Turtin!

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinski kotar:

Izlet. U ponedjeljak, na Petrovo i Pavlovo, dne 29. o. mj. priredjuje naš Sokol izlet na otok Verudu (Scoglio fratti). Sastanak u 1^{1/2} popodne u sokolskoj dvorani. Odlazak točno u 2 sata. Tko se želi voziti, valja da se prijavi jednom od braće odobornika. Jer će žardinjera samo za one biti koji se predbroje. Vožnja po osobi 20 novč. U slučaju slabog vremena odgađa se izlet na buduću nedjelju.

Izbori za upravno vijeće u Raklju. Od Sv. Marije od Zdravlja (občina Barban) pišu nam 14. o. mj.: Ovo ga puta imao bih puno stvari javiti, ali pošto neprecstaje prostora u listu, zato ću nastojati, da budem kraći nego li obično. Evo me dakle: Kako smo svojedobno javili, da se imadu obaviti izbori za upravno vijeće u Raklju, tako se i zbio. Dne 25. maja od 8 sati u jutro do 1 sat poslije podne biralo je III. izborno tijelo te izabralo 4 zastupnika i 2 zamjenika, a dne 26. istoga mjeseca biralo II. i I. izborno tijelo i izabralo u oba tijela 8 zastupnika i 4 zamjenika. Poznato je, da ova porezna občina bijaše sjedinjena sa občinom barbarskom sve do g. 1895. — Onda nekog mudri ljudi izmisliše, da će oni imati svoju posebnu upravu, jer tako da će bolje na predovati. Pošto neimadoše dosta podpisa za tu molbu, došli su kupiti podpise u našu kapelaniju i ljude su nasamarili, da će napraviti nekakvu molbu za sniženje nameta. — I tako su ih prevarili. Do ove godine naša kapelanija imala je 4 do 5 zastupnika u toj slavnoj upravi. A što smo dobrog imali kroz ove godine od te uprave? Dobroga ništa, a gorkoga i čemernoga dosta, naprtili su nas dugom od pete do glave. Dugujemo Petru i Pavlu a godišnje namete morademo plaćati 100%. Napokon to nam je svima dosadilo i dozlogrdilo, i ovog puta išli smo složno da ćemo predobiti, ali krive listine da smo propali. Izbornoj komisiji predsjedaj je barbarski načelnik Malabotič. Je li se je kod izbora držalo onih 88 izbornoga reda? Nam se čini da nije. Videći jedan član Izborne komisije nepravilnosti, koja su se tu zbivale, opomenuo je g. načelnika da učini mir i red — ali ostao je njegov glas — glas vapjućeg u pustinji. Kad je pako taj član izborne komisije izstupiti morao, onda je g. načelnik drugoga člana uzuo u komisiju i upisao to na zapisnik.

Ali u zapisniku nije naveo uzroke, radi kojih je izstupio onaj član izborne komisije. Zašto nije kazao... kao na sjednici u Barbanu, kad su nekog govorili na galeriji: „cito sulla galeria, non mi importa o piccoli o grandi, per tutti equal“. Zašto nije tako kazao u izbornoj dvorani osobito pak onom „Reverendu“, koji je kazao nasim kapelancem: da što su se došli školu u Rakalju učiti? — Mi nismo došli u Rakalju školu učiti, već on je došao tamo preko uzburkanog mora kadog bijaše još na, a danas?!

I ovaj put odlikovao se kapelanci sa svojim velevidnim pastinom, koji je došao na dan izbora u Rakalju sa svojom četom, nemareć za trud i neplašeć se neugodnog vremena. Sretni bismo bili, kad bi sva naša Istra imala ovakvih svećenika — ali žalibože njegove istomišljenike možemo na prste prebrojiti. Radi toga iz dna srca kličemo svi u jedan glas: vječna naša, harnost našemu g. kapelanu, a njegovim crmiteljima crn obraz!

Pazinski kotar:

Vjentanje. Dne 20. o. mj. vjenta se g. Martin Diminić naš zemljak i rodoljub, glavav postaje u Kranju kraj Labina, sa vrlom gdjicom, Josipom Vihar. Prigodom te svečanosti nije se zaboravilo plemenite družbe sv. Cirila i Metoda, te sabralo svoticu od 14 kruna. Živili mladenci i darovatelj!

Iz Pazina nam pišu: Dne 22. o. m. obdržavala se je prva pričest školske djece; pristupile su k istoj djevojčice hrvatske pučke škole i djeca muške i ženske talijanske pučke škole.

Župeupravitelj Ivan Mandić držao je dječici propovjed, i to je dino u talijanskom jeziku, premda se je bio prije svečanosti popitao u gospodina učitelja za imena hrvatske djece, a k tomu mu je bilo već šest dana prije prijavljeno, da će i hrvatske djevojčice pristupiti istog dana. Taj čin sadašnjeg župeupravitelja ne samo što je neoprostiva uvreda 2/3 njegovih župljana, već nosi na sebi sve oznake narodnog i crkvenog izdajstva. Čini se, da u naše doba osim inih naslova treba prikazati i dozu narodnog izdajstva za polučenje župničkog mjesta!

Ričel i čini. Iz Tinjana nam pišu: Naš novoizabrani načelnik, kad je zasjelo načelničku stolicu, kazao nam je, da je Hrvat i da kao takav će uzdržati hrvatstvo u obćini. To su njegove riječi. A čini?

Do sada je ona občina sa državnimi oblastmi dopisivala se uvijek hrvatski — a sada se dopisuje talijanski.

Do sada se na obćinskoj zgradi i na zvoniku vijala sa strane obćine svakog velikog blagdana, poimence i na Tjelovo hrvatska zastava — dočim prošlo Tjelovo usljed odredbe novoizabranog načelnika se ta zastava nije vijala.

U zadnjem broju Vašeg lista vidjeli smo natječaj na mjesto tajnika, gdje se uz ostalo zahtjeva poznavanje „zemaljskih“ jezika. Medjulim ugovorom je jur. vezan obćinski načelnik, da ima biti tajnikom osoba, koja neznaju u pismu hrvatskog jezika, i za koju nekog tvrde, da mu se na Tjelovu vijala na kući talijanska zastava. Na istom natječaju vidili smo podpisano načelnika, kako se je do pred godinu dana uvijek podpisivao sa „Križmanić“. Subotnja porečka „L'istria“ donosi medjutim isti oglas u talijanskom prevodu, i ondje je naš načelnik podpisan „Križmanić“. To je dakle krivotvoreno njegovo prezime ili s Vaše ili s baše „Istrie“ strane, ili pak, što mi držimo najvjerojatnijim, je ga sam načelnik krivotvorio.

Pol miša, pol tiča, to je netopir! Van s kartami!

Imali smo jurve i sjednicu obćinskog zastupstva. Vriedna većina htjela je prama primljenj obzevi jur na istoj imenovati tajnikom višenavednu osobu, akoprem nije još bila ni zamolila to mjesto. Nadalje htjelo se zaključiti, da se obćinskim

dužnikom dade 20% popusta na zaostale. Supetarški Karjija je stavio predlog, da se prodade komad zemljišta nabavljen u Supetru za sajaliste. Zlobni jezici tvrde, da mu za tim zemljištem zazubice rastu. Komično je, da je Karjija bio pod njegov predlog stavljati u talijanskom jeziku, ali je ipak morao promijeniti, te „početi po našu“ kako bi on rekao istrijanac, a mi „hrvatski“. Vidjet ćete no, neki su mislili ovu našu obćinu potalijaniti, a mjesto toga će se još ona dva tri Karjijala, hoćeš, nećeš, pohrvati!

Iz Boljuna nam javljaju, da se ondje obdržavao dne 20. t. mj. sastanak u svrhu pogodova vrhu skorajšnjih izbora. Sastanku su prisustvovali poznanici iz pojedinih poreznih obćina, te su svi zaključili bili suglasno prihvaćeni. Političko društvo bilo je zastupano po g. dr. D. Trinajstiću i dr. Kurajliću.

Sa vrh Učke piše nam prijatelj 13. o. mj.: Eto me g. urednice, prvi put u mojem životu na vrhu naše drvene Učke, odakle se pruža radoznanu oku divan pogled na sve četiri strane svijeta. Kružec okom na okolo zaustavi se moj trudni pogled na talijanskom gnjezdaju izpod Učke, na neznatnom i siromašnom Boljunu, koji bi htio zapovjedati čitavoj istoimenoj obćini. Na takovu zapovjed pripravlja se ona satica smjelih talijanaša u predstojećih izborih za onu obćinu. Oni se već unapried hvale, da pobjeda mora biti njihova, ali to nemožu i nesmije biti ako imade još iole koliko sviesli i rodoljublja u ogromnoj većini izvanjskih obćinara. Ta u svih podobćinah, u svih selih i selcih one obćine prebiva naš hrvatski puk, koji si neće stalno tim osramotiti svoj poštini obraz, da će predati upravu svoje obćine talijanašem ili njihovim podrepnicam u Boljunu i na Paz. Zar nebi bila najveća sramota, da zapovieda u našoj obćini 10 družina, koje vole talijanski nego li hrvatski, a da njih služe i da im je pokorno preko 600 naših izbornika?!

Nu pošto znamo kako znadu naši narodni protivnici spletkarili i tamo, gdje ih je samo pest i gdje neimaju nade na uspjeh, to upozorujemo na vrijeme naše rodoljube i pravke u onoj obćini, da se nedadu uljuljati u san, da bistro progledaju i da na vrijeme razviđe, da li im prieti gđjedog pogibelj. Oni neka se sastanu i neka se dogovore, koga će birati i komu će predati upravu svoje obćine. To moraju biti poštini, značajni i nesebični muževi. Obćina nesmije biti za nikoga krava muzara, već dobra i pravedna mali svima i svakomu. Komu neleži na srcu jedno dobrobit svoga sela ili samoga sebe, taj neka se nebira u zastupstvo. Obćinom valja da upravljaju jedino pravedni i poštini muževi, koji će gledati više na skupnu, nego li za svoju korist. U toj obćini neima učenih glava ni mudraca, ali ima bistrih i pametnih posjednika i gospodara, koji će znati valjano upravljati sa onom nevelikom obćinom. Dakle, u obćinsko zastupstvo birajte čestiti naši boljunski obćinari sve same poštene i čestite muževe našega hrvatskoga jezika, koji će znati i htjeti gospodariti dobro i mudro na korist čitave obćine. U to ime neka vam pomogne Bog!

Samomor u Kringl. Prošlih dana utopio se hotimice u kaljuži vode seljak Bračulić. Bio je prilično imovit i inače miran čovjek. Vele da mu se smutlila pamet, jer je postao dužnim dru. Eg. Mrachu stanovite svote, te se bojao sudbenog progona. A imao je u konobi vina, da plati celi dug.

Porečki kotar:

Izbori za poreznu obćinu Ždrenj. Dne 21. prošloga mjeseca priobćio je obćinski sluga iz Oprtlja obćinarom u Ždrenju, da su izložene listine za izbor obćinske uprave u Ždrenju kroz četiri čedna.

Naši pravci one obćine pregledaše te listine, koje su do skrajnosti izkrivljene te pripravile proti istim potrebite reklamacije.

Tolika izkrivljenja nemogose inače nastati van hotimično, jer nije moguće, da se počini toliko pogriješaka u imenih, prezimnih itd. poznatih osoba i posjednika. Gospoda izkrivljuju hotimice svuda u Istri, gdje ne listine, samo da takovim postupanjem proturaju svoje pristaje, naše obćinike i svoje podrepnice. Nadamo se, da njih to ovdje neće počiti za rukom.

Iz Ždrenja pišu nam 15. o. mj.: Dne 9. o. mj. slavili smo mi Ždrenjci vrio radku i vrio krasni svečanost. Toga dana bijaše najime pozvan naš obće ljubljani i velezaslužni župe-upravitelj veleč. g. Sime Červar na biskupski ordinarijat u Trstu, da bude tamo uočilen za našega župnika. Vaši će se čitatelji sjećati kako smo dne 31. marca o. g. toga gospodina izabrali svojim župnikom sa 153 proti 16 glasova krnjelakih i njihovih podrepnica. Ti naši narodni protivnici hvališe se poslie sramotnog poraza, da više vriedi njihovih sramotnog poraza, da više vriedi njihovih 15 nego li naša 153 glasa, i da su oni uložili utok proti izboru, koji da nemože biti od viših oblasti odobren ili potvrđen. Ali se ljuto prevariše te krnjelake listice, jer je ipak jednom, makar i kasno došlo do ustoličenja onoga, za koga je svaki došten župljan i za koga smo pripravni prihvatiti svaku žrtvu kao što nije ni njemu nijedna žrtva previelika za svoj mili i mukotrni narod. Rečenog dana poteše u 10 sati u jutro u našoj rodoljubnoj Čabrnjici gromkim strijeljanjem navješćivati župljanom teško očekivani događaj. Strieljalo se tamo kroz čitav dan te čak do 10 sati po noći. Od veselja razdragani župljani sliskali si prijateljski desnice a mnogomu starcu zasijala suza u oku od veselja, što je ipak dočekao novoga župnika, za kojim je ova župa tako dugo uzajud težila. Čim se je zatamnilo, razsvietliše župljanisvoje stanove a mladež upaj kriesove po čitavom ždrenjskom brdu. Taji se pjevalo veselo i klicalo živahno mladomu župniku, koga neka nam Svevišnji dugo puživi i koji neka us vodi po putu pravice k duševnoj i tjelesnoj sreći. Dugo smo čekali, mnogo smo se trudili, putovali smo nebrojeno puta u Trst i drugamo, ali sada zaboravljamo radošno na sve muke i troške.

Iz Kaldira (obćina Motovun) pišu nam 14. o. mj.: I u našem malenom mjestancu potresoše svako pošteno misleće srce duboko tužni glasovi, koje dobivamo putem dične „Naše Sloge“ iz kraljevine Hrvatske. Teško nam je pri srcu znajući koliko su naša braća u Banovini profila svoje dragociene krvi za prietolje i Austriju, pa kako im se sada vraća nemilo za drago. Mjesto da ih se odšteli za tolike žrtve i za toliku samozataju, pušta se ih takorekne na milost i nemilost bahatom madjarskom činovniku, koji hoće pod svaku silu, da od krasne, nekoj samostalno i slavne kraljevine stvori madjarsku županiju. Braća naša u kraljevini ustaje na obranu i zaštitu zakona, koga krše i tlačće oni, koji bi ga imali pošteno i pravedno provadjati i nad pravednim provadjanjem bditi. S njimi smo svi mi sa svim srcem i s toplom ljubavi te mi vraće želimo, da se do mala riješe nametnika i da postignu sve ono, za čim teže i što ih ide po ljudskom i božjem zakonu. Dalekoj našoj braći u Banovini kličemo iz dna srca: Nek se složje grla bratska, živila Hrvatska! Kaldiri.

Iz Ždrenja pišu nam 22. o. mj.: Naše oblasti nastoje pod svaku cenu, da stvore od nas ono, što nismo nikada bili, naimo čisle i ovejane Talijane. Evo vam za to novoga dokaza.

Dne 24. maja bijaše nam javljeno u crkvi od g. župe-upravitelja, pak kasnije nam pred crkvom od obćinskoga sluga da će 3. o. mj. amo doći obć. listnik dr. Anton Pesante iz Oprtlja, ciepti kodice onoj dječi, koja ih još te neimaju. Tako da je naložio c. kr. kotarski poglavar u Poreču. Ciepljenje da će se vršiti po obćinju u kući Antuna Jakca pok. Antuna, gdje se nalazi ured upravnoga vjeća za ovu poreznu obćinu.

Obćinski sluga priobćio je tu viest u talijanskom jeziku, premda neima ovdje ni jedan po sto Talijana.

Nasze žene doniele: su svoju djecu u urećeni sat pred spomenutu kočnu te čekae i čekae, ali badava, jer liećnika neima. Kasnije su doznale, da liećnik ciepi kozice u školi „Lege Nazionale“. Na to je počeo naš rodoljub Petar Kmet k liećniku, da mu javi, da ga čekaju žene sa djecom na obićajnom mjestu i da ga zamoli, da dodje pregledat jedno njegovo bolesno dieće. Opaziv Kmet kako se učitelj „Lege“ prijazno vrći oko naših žena, raće mu: škoda g učitelju, da niste i Vi liećnik, jer znadete toli prijazno vrćiti se oko naših žena. Zatim priobći liećniku, da ga čekaju žene sa djecom gdje bijaše službeno oglašeno, na što skoći liećnik ljutio te mu dovikne: Van ođavle, te ga stade van turati. — Liećnik je obavio svoj posao kod ono malo djece, koju donesoše u rećenu školu pak se pohera kući. Tužna naše žene morale su se vratiti kući svojom djecom neobaviv posla. Dne 5. o. mj. upravile su te žene pritužbu na c. kr. kot. poglavarstvo u Poreču radi postupanja obćinskoga liećnika te navedoše:

1. da je bilo javno i službeno oglašeno, da će se vrćiti ciepljenje kozica po obićaju u obćinskoj kući;
2. da je ciepljenje kozica u školi „Lege“ izazvalo ogorćenost puka, jer se je naše žene htjelo spraviti u talijansku školu, u kojoj neima mjesta našem narodu;
3. da se nije zvonilo zvono po obićaju u znak, da poćimlje ciepljenje kozica i radi toga nisu se znale ravnati naše žene, koje su doniele pred obćinsku kuću svoju djecu i
4. da se je javilo obćinskomu liećniku, da ga čekaju žene sa djecom na opredieljenom mjestu, a on ipak nije hotio tamo.

Žene su konačno izjavile, da su prpravno donieti svoju djecu ne samo u obćinsku kuću, nego čak i u kuću g. liećnika u Oprtalj samo neka se ih nesili u školu „Lege“, u kojoj se nije nikada kozice ciepiło.

Posće se imade opetovati ciepljenje kozica, mole, da bude drugo ciepljenje po đavnom obićaju u obćinskoj kući, čim će se izbjeći svakomu nemilomu đogodjaju.

Neznama, što je na to odlučilo kotarsko poglavarstvo, ali nam je poznato, da je dne 7. o. mj. obćinski sluga oglasio pred crkvom, da će biti revizija ciepljenih kozica dne 10. o. mje u obćinskoj kući, koja je bila već prije u tu svrhu pripravljena. Spomenute žene doniele su opet svoju djecu davno prije nego li bijaše urećeno, pred obćinsku kuću. Malo kasnije poče zvoniti zvono na školi „Lege“ kao znak, da će se i sada tamo ciepići kozice. Nu naše se žene nemiča. Na to dodje obćinski sluga te ih pozove, da nesu djecu u školu „Lege“, jer da to liećnik zahtjeva. Ali žene mu odlučno odgovoriše, da svoju djecu vole nesiti u Oprtalj ili čak u Poreč, nego u onu talijansku „fabriku“ koja pretvara našu hrvatsku djecu u talijansku. Obćinski sluga popiše njihova imena te se sđrito zagrozí, da će ih liećnik naućiti plezati. Mi smo u strahu za naše žene, da će liećnik izpuniti svoju grožnju ako mu na rep nestane kolarsko poglavarstvo, koje bi moralo nastojati, da se zakon vrši ili da se službene proglaše poštuje.

Mi ćemo vam javiti ako budu imale i najmanju nepriliku radi svog pravilnog postupanja, pak ćemo zamoliti naše državne zastupnike putem Vašeg cienjenog lista, da se u Beču za nas i za naše čestite žene zauzeći izvole.

Iz Livada. Dne 21. t. mj. obdržavala se u Livadah redovita glavna skupština Oprtaljskog društva za štednju i zajmove. Bilo je prisutnih preko 160 članova. Iz Buzeta došlo je činovnik tamošnje posuđilnice g. Janko Gregorec, doćim je političko društvo zastupao dr. Gjurjo Červar.

U novi odbor izabrani su kao načelnik g. Ivan Vizintin a kao odbornici: g. Ivan Bertosa, Anton Milanović, Anie Grđina i Ivan Kmet, te za računara g. učitelj Ivan Nežić.

Obćinski izbori u Umaga. Dne 8. o. mj. izložilo je glavarstvo obćine Umag listine za predstojeće obćinske izbora. Listine biti će izložene do dne 7. julija doćim je opredieljen rok za reklamacije od 30. junija do 7. julija.

Talijanski španik u hrvatskoj župi. Porečko-puljski ordinarijat podielio je izpraženju hrvatsku župu u Novosaj kod Poreča dosadašnjemu upravitelju, talijanskomu svećeniku Tomo, koga nazivlju židovski listovi „dobrim svećenikom“. Tužnih li ovćica u onoj biskupiji, kojim šalje njihov nadpastir oravke pastire!

Koparski kotar:

Veprinašem do znanja. Pod tim naslovom piše nam prijatelj iz Lanisća dne 14. o. mj.: Zanimati će bez dvojbe veprinašec „Macića“, ako im javimo da je hja njihov sadašnji tajnik Marijan Marchi (koga nas je Bog hvala i čast mu budu, oslobodio) još mjeseca decembra na c. k. kot. sudu u Buzetu odsuđen na 4 dana zatvora s jednim postom ili na globu od 40 K i na platež svih troškova pravde radi uvređe pošćenja, nanešene našem učitelju g. A. Jakcu. Marchi je uložio utok proti osudi na c. kr. okružni sud u Rovinju, koji je dne 3. o. mj. osudu prvog suda potvrdio. Tako će Marchi morati u hlad za 4 dana ili platići 40 K globe a povrh toga parbene troškove. Najbolje bi, da ide i on u hotel „Virant“ na Voloskom, dok je još tamo njegov drug, prijatelj zemljak i pobratim Krstić. Ala ki par! (Op. ured.)

Pjvačko društvo „Zrinjski“ u Dekanli priredjuje dogovorano sa ostalimi narodnimi druživi iz Dekana dne 29. o. mj. t. j. na blagdan sv. Petra i Pavla narodnu zabavu sa pjevanjem, glazbom itd. Posće je namijenjen čisti prihod od te zabavo plemeniti svrzi, očekivati je da će kod zabave sudjelovati i ostala susjedna pjevačka društva. U tu svrhu neka izvole pravodobno prijaviti svoje sudjelovanje i odnose pjesme odboru pjevačkog društva „Zrinjski“.

Lošinjski kotar:

Creski kopać, Vaš načelnik nemari za Vaš jezik! U talijanski listovih razpisuje Vaš načelnik dr. Josip Petris najtečaj na mjesto blagajnika kod obćinske blagajne u Cresu. S tim mjestom spojena je godišnja plaća od 860 kruna. Molitelji moraju dokazati osim ostalih sposobnosti i tu, da su posvema viesti talijanskomu jeziku. Za Vaš jezik, za jezik creskih kopaća, za hrvatski jezik, kojim se služi i danas većina ne samo obćinara creskih nego i građana creskih, g. načelnik Petris, nemari. On nezahtjeva od molitelja da moraju poznati i jezik većine obćinara i građana, njemu je dosta, da znadu talijanski, jer si taj talijanski vlastelini misli: kopać neka plati i mućil

Trst.

Mjesto kanceliste otvoreno je na c. kr. zemaljskom sudu u Trstu. Molbe za to mjesto valja podnesti do 22. julija t. g. predsjednićtvu zemaljskoga suda u Trstu.

Razne primorske viesti.

Ođsteta za školske natječaje. Javili smo onomadne odluku vrhovnoga upravnoga suda u Beču na utok jedne obćine iz Istre proti odluci zemaljskoga odbora u Poreču, kojom njoj bijaše naloženo, da ima platići troškove za razpis natječaja na učiteljska mjesta u svojem području. Vrhovno sudište izreklo je, da li troškovi nespadaju medju materijalne troškove, spadajuće na školu i koje ima jedino po zakonu obćina nositi. Usljed te odluke nehtjedose ni ostale obćine platići troškove za razpis natječaja za učiteljska

mjesta, na što se je izjavilo c. k. zemaljsko školsko vieće, da se ima te troškove platići iz zemaljske zaklade. Zemaljski odbor uložio je utok proti toj odluci i troškovi za rećene natječaje ostadoše nepokriti i obćine nehtjedose otvarati natječaja. Da se tomu zlu došćoki opunovlastio je zemaljski odbor c. k. zemaljsko školsko vieće, da preuzme troškove, koje će od sada napried do dalje riešitbe nastati za objelodanjenje školskih natječaja, i to na XXIII. rubrike „Predujmovi“ iz zemaljskog školskog proračuna. Ujedno si pridržaje zemaljski odbor pravo, da utjera te troškove od onoga, koji bude eventualno na to obvezan.

Razni prinosi.

Dražbi sv. Cirila i Metoda za Istru u Opalji darovaše preko naše uprave: G. Dragana N. u Grubišnom Polju K 7, sabranih prigodom zdravice Domovini. Ukupno danas . . . K 274-29
Na račun ove godine izkazano . . . K 281-89
Sveukupno K 281-89

Podružnici dražbe sv. Cirila i Metoda u Puli, darovaše preko njezinoga blagajnika: G. Viktor Petić i K.

Djačkoma pripomoćnomu dražtvu u Pazinu darovaše preko naše uprave: G. Ivan Ivić u Puli K 5, g. Skracin, za čitanje novina iz uređništva i K. Ukupno danas . . . K 6—
U broju 21. ove god. izkazano . . . 241-70
Sveukupno . . . K 247-70

Za obitelji postradalih žrtava u Banovini pripisalaše našoj upravi: G. dr. Antun Antončić, odvjetnik u Krku K 240, a darovaše ih sledieći dobrotvori: dr. Dinko Vitezić K 50, Posujillica u Omišlju K 40, dr. F. Volarić K 20, M. Bogović K 20, M. Oršić K 20, dr. Mate Vitezić K 20, dr. J. Ozbolt K 20, dr. Antončić K 20, dr. K. Bonifačić K 8, dr. A. Gršković K 7, pop M. Polonijo K 5, pop J. Dminić K 5, Juraj Mužina K 5. svi iz Krka. — G. Ernesto Carlararis K 140-50 sakupljenih u Kastvu. Ukupno danas . . . K 380-50
U broju 25. izkazano . . . K 198-88
Sveukupno . . . K 579-38

Brzovaj!

Pol, mjeseca junija: Nakanili smo tiskati nove naslove predplatnika, pa s toga upozorujemo one predplatnike, koji žele imati kakovu promjenu u naslovu, neka nam to jave najkasnije do konca tekućega mjeseca, inače smatrali ćemo dosadašnje naslove toćnimi. Približujući se koncu prvog semestra, molimo za ponovu predplate one, koji to jošće neučiniše. I ovom zgodom umoljavamo naše p. n. predplatnike, da u svakom saobraćaju sa upravom lista, i broj pasice priobće, pod kojim list primaju. Uprava „Naše Sloge“.

Politički pregled.

U Puli, dne 24. junija 1903.

Austro-Ugarska.

U drugoj polovici monarhije, naime u Ugarskoj, nije jošće riešena ministrarska kriza. Na dvor bijahu pozvani odličniji muževi mađarske liberalne stranke a medju njimi i han hrvatski Khuena. Veli se dapaće da će biti po svoj prilici njemu povjeren sastav novoga ministrarstva. Mi mu želimo od srca tu čast u interesu hrvatskoga naroda, koji stjenje punih 20 godina pod njegovom nasilnom vladavinom, a jadni Hrvatska, koju je taj politički zlotvor doveo do ruba moralne i materijalne propasti uzdahnući će, kad go bude njega rješila. U prvih sjednicah hrvatskoga sabora bijaše veoma burno jer je opozicija ostro napala na vladu, i na bana Khuena. Prve dvie sjednice morao je predsjednik opetovno prekinuti jer nemogdoše članovi većine do rieći zbog buke i vika članova opozicije. Saborska većina izklućila je od 15 sjednica članove opozicije: dr. Grgu Tuškana, Harambašića i Vinkovića. U slediećoj sjednici zapustiše ostali članovi opozicije sabornicu te je predsjednik klubna marginu taj izstup sa više toćaka obrazložio. U hrvatskom zagorju ponavljuju se danomice nemiri, te je tamo vlada odaslala vojnićtvu. Imedju seljaka i četa došlo je na više mjesta do sukoba te je mnogo seljaka ranjenih i pozatvaranih. U ostalih krajevih vlada prividno mir, ali mira nebudu nigdje, dok nemaknu sa častne stolice hrvatskih banova nasilnika Khuena.

Mađarske novine već mu spominju nasljednika, i to jednoga od velikih župana išć koga člana visokog plemstva, a mi bi već danas njekom sigurnošću pričati mogli da će ga nasljediti veliki župan križevačko-belovarske županije Kukuljević-Sakcinski, isti onaj, koji je u Križevcima vještala upostavio. Inače čovjek, koji ne poseduje toliko političkoga znanja, da bi u kulturnoj državi mogao obnašati čast obćinskoga pisara.

Srbija.

Dne 21. primio je novi kralj Petar L. srbsku deputaciju u Zenivi. Kralja pozdravio je vodja deputacije i predsjednik senata Velimirović naglasiv, da ih vodi k njemu važno poslanstvo i predav mu zapisnik sjednice kongresa, na kojem bijaše izabran kraljem Srbije. Kralj Petar duboko dirnat, zahvali se srdaćno. Kralj Petar I. odgovorio je u ponedjeljak na veće sa pratnjom i deputacijom pet Srbije. Vlak je pošao preko Beča i Budimpešte. U Beč stigao je vlak utokom na veće. Tuj pozdravi kralja nova deputacija biogradskih građana i srbskih sveučilišnih djaka. U Biogradu priredioše novomu kralju svećani doček. Srbska vlada kao što ni novi kralj neće se moći osvrlati na zahjev onih vlasti, koje traže, da se pedepsa krivice posliećnje urote. Kralj imade u tom obziru vezane ruke, jer se već skupština proglasila pomilovanjem svim onim, koji su kod urote sudjelovali. Imedju tudjih vlasti dala je za sada jedino Englezka jasno očutili, da neće priznati novoga kralja dok nebudu krivci urote kažnjeni. Kralj Petar promaknuo je jurte nekoje više častnike a imedju njih i člana urote podpukovnika Mitića.

Kjemaćka.

Caru Vilimu zidaše trista jada uspjeh izbora za kjemaćki sabor, koji se obavio dielomice prošlih dana i koji se imade još obaviti. Kod ih izbora postigli su social-demokrati neočekivane uspjeha. Već kod prvoga izbora bijaše izabrano 53 njihovih kandidata, više nego li su imali u prošlom saboru zastupnika. A osim ovih dolazi još 120 kandidata socialističke stranke u užji izbor. Iste vladine novine priznavaju gorko, da će biti u novom saboru preko 90 zastupnika social-demokratićne stranke. Ova stranka biti će najveća za takozvanom središnjom strankom.

Razne viesti.

Razglednice bana Jelaićca. G. Jernej Bahovec izdao je svojom nakladom vrlo krasne i sadašnjoj dobi odgovarajuće razglednice. Slika na razglednici predstuje spomenik bana Jelaićca u Zagrebu; na podnožju spomenika stoji muć sa hrvatskim grbom a uz njega plućca žena, koja upire zaplakane oči u neumrljog junaka sa uzklikom: Jelaićcu Odgovor: Junački medju Vama sam i Vama! Preporučamo te krasne razglednice i našim čitateljem.

Hrvatska seljačka zadruga u Mitrovici (Slavonija) kani sav svoj ovogodišnji prirod, pšenicu, napolicu, zob, jećam i kukuruz prodati sama bez posrednika. Kako je sriemsko i banatsko žito najglasovitije u Evropi, preporučamo kupcem iz Istre i Primorja, da se u slučaju potrebe na gore imenovanu zadrugu obrate, gdje će po gotovo najjeftinije kupovati jer ide iz prve ruke. Ista zadruga prodavali će na vagune (po 100 metr. centi) te molí da se kapci što skorije oglaše. — I tu nam vriedi naša stara „Svoj k svomu!“ više nego igdje.

Javna zahvala.

Na mnogobrojnih čestitkah, što sam jih dobio k mojemu imendanu, zahvaljujem se ovim javno najiskrenije. Sve ono osobno dobro, naroćito zdravlje, što mi u pismih, na razglednicah, u brzovajih, žele oni, koji su se me tom prigodom blagohotno sjelili, dao svemoguć Bog u punoj mjeri njim i njihovim, kao i svim pošćena srca. Obzirom na želje izrećene mi kao zastupniku našega hrvatskoga i slovenskoga naroda — a to su glavne —, red mi je izjaviti, da ću i ovom meću u kojem se nalazi čielu monarhija i u težkih odnosjih, u kojih je čietavi naš hrvatski i slovenski narod, raditi uvijek kao i do sada, po svojih silah, za njegov boljak; — uvjeren da ćemo mi Hrvati i Slovenci radom, neumornim, požrtvovnim, pošćenim složnim, međusobnim radom, zanašjuć se u Božju pomoć i u svoje silu, u ljubavi sa svojom jednokrvnom braćom, svladati sve potežkoće, te biti svoji u svojoj kući. U Beču 23. juna 1903.

Prof. Vjekoslav Spintić
zastupnik naroda.

Pačuharije.

Ja nisam mislija, da će oni četiri beside, koje sam zadnji put hitija u svit napraviti toliko šušura. Da je sutra dieta u Sišanu ja i Gobo iz Šikići bili bismo sigurno deputati.

Artikulo de fondo.

Kušenjica ne dopušta čoviku, da bi naglo zatimnial novom stazom, a da ne bi prvo hitija očadu oko sebe i prolisra malo dogodjaje, ki su se skuhalu u zadnje vrime i o kima svi sloji pisu i cili svit govori. — „Fiat justitia, perat mundus“, zna bi reći pokojni Delija (h, pok. Delija bija je od onih tiči, ki su samo po jedan u gnjizdi). Da, „neka bude pravica“, ali ta pravica, ideal najprvih stanovnika naše zemaljske balote, ostaje još vavik ideal i nklanja se svakoj ruki, ka posegne da se ga dotakne. U dvadesetom viku, u viku modernih ideja i napredka nije još niklo stablo pravde. Nepravda i nasilje tiraju sve dublje i dublje u život svoje otrovne korene, tako da ne moreš, da im se opres. U Hrvatskoj nepravda došla je do vrha. Narod potišten i potlačen diže se proti onomu, koji mu krade pravice, proti mađjuru, koji ga iznarodjuje, siše mu krv i pripravlja jaram. Siromašnomu je kmetu došlo do grla; on ne more više da trpi, ne more više da gleda kako mu nemili crv mozak toči, kako mu tadjinac tlaču i otimlje domovinu, onu grudu zemlje, za koju su njegovi oci toliku krv prolili. On se diže — skida tuje bandire, koje je mađjar razvija na njegovom tlu, grbovi i tabele lete u kuse, a svi mu dovikuju, kaj čele međuvi, „nije ovdje za te paše, branić što je naše“. A njegov „ban“, namisnik njegovoga kralja, šalje proti njemu olovo i bajonete, ter kako na tala i razbojnika teku naroznave sile na gorokucoga onoga, ki išće svoje pravice. Aj neviru, aj sudbino grda! — Ne, nije ono „ban“ hrvacki, nije ono namisnik kralja, našega dobroga oca; ono je slipo oružje mađjarske vlade, ono je satrap, luilja. Prid cilnu svitomu okrivljuje ga narod latarslvom, a zastupnici gone ga z vritnjaki iz sabora. Niti čovik, komu su miši svu kušenjicu poglodali, ne bi moga biti toliko bezsraman, da bi se još uzdrža na onom mistu na kojem se drži ban Kuen. Svaki drugi reka bi „hali, dosta je svega toga, dosti san ili zafriga“, ter bi a tutto vapor pobija u Patagoniju. Hedervaryeva pamet još nije došla do toga; on naproti zatlvava narod u prizun, obiša ljude na soho, a svitu hita prah u oči i daje rog za sviću, kaj oni general ki je za vojlu reda i mira pouhija sve ljude u Varšavi, pa je zatim pisa svomu gospodaru „Red vlada u Varšavi“. — Nehrvatski ban Kuen je crna figura, s konom nebi moga ni dimnjak kumpetit i mi nećemo se više s njim baviti već doviknuti ćemo s našom braćom u Hrvatskoj „doli s nedostojnikom“.

A sad da vidimo ča pisu sfoji in propozitji. Većina njih donasaju fite bez koment, a to su svi oni, koji gledaju na hrvate kaj prasac na sikiru, ter se ne ufaju dati im pravo. Drugi daju pak posvema pravo hrvatskom seljaku i protestivaju proti banu. Treći pako kažu da Hrvati imaju pravo, ali način na koji postupaju da smrdi po barbarizmu. A mi ćemo na to staviti ošervacijone, da čovik ki u jamu pada se i maha lovi; da postupanje hrvatskoga kmeta je barbarstvo, jer je on Hrvat i nebi isto postupanje bilo barbarstvo kad bi se stavimo reć Hrvat zva Francez, Talijan ili Španjol; da banovo postupanje nije barbarstvo, jer je on ban i da nije barbar oni ki s puškom teče na onoga koji nima niti palice i tako dalje mogli bimo nabrojiti magari četiri šetemane. — Sad vidite, dragi moji ljudi, kako se dandanes dela i sudi, sad vidite dali ima pravice na svitu? Pak još će mi kigod kampanat o nekakvoj slobodi o nekakvom progresu! Si prodal Mate žukvu? — Prkl (Quo rešto drugi put.)

Priposlano.

Vjerodostojnom izpravitelju dopisa tiskanog u 22. broju cijen. „Naše Sloge“ od dne 28. svibnja 1903.

Ne malo iznenadio me Vaš izpravak, tiskan u 22 gorn broju cijen. „N. S.“ od dne 28. svibnja 1903., kojim hoćete da izpravite službenu i političku pristanost g. Bona poštemeštra u Buzetu. Navadajte, da je gosp. Bon u svom službovanju nepristan ter da me je sigurno vodila osobna napetost kod sastavljanja dopisa priobćenog u 22 gorn broju „N. S.“. Ja bi na to mogao lasno odgovoriti: „nije me vodila osobna napetost i odošaji, već je sigurno vodilo Vas osobno prijateljstvo, da ne rećemo intimitet — i nada varalica — sa gosp. poštemeštrom. U ostalom lahko je dopis tobož izpraviti bez dokaza, sa par visokih, al suhoparnih rieči, pa Vas stoga pozivjem obzirom na tuštinu mog dopisa, da mi blagovoljčite odgovoriti na sliedeće: —

I. Jeli istina, da se je gosp. Bon kod nastupa službe kao poštemeštar na c. kr. pošt uredu u Buzetu prikazao kao naš čovjek, pokazajući pri tom svečano žigice družbe sv. Cirila i Metoda? (Vidi dopis „Naše Sloge“ od dne 28. svibnja 1903. od rieči: „predstavio, do otvara oči i bistri pojmove“);

II. Jeli istina, da je g. Bon sasna izbacio naše žigice, te da se služi izključivo „Leghinim“ žigicama?

III. Jeli istina, da se je gosp. Bon izrazio, da ne će da bude članom „Hrvatske Čitaonice“, jer da bi to odveć očit protiv njemu — kao c. kr. činovniku — vikalo, te da ne želi sa „bedacima“ (gosp. izpravitelju!) poslati matični se je upisao u „Casino di Lettera“? (K. z. 13. točkivi dopis „N. S.“ od rieči: „Eto kod njega, do sjer ne želi sa „bedacima“ imati posla“);

IV. Jeli istina, da je naše ljudstvo većinom poslužno umjesto „Dopisnicom“ i „Pošt. nakaznicom“ sa „Carolina di corrispondenza“ i „Assagne postale“ dočim se Talijane takorekuc bez upita poslužuje sa tiskanicama, koje im po pravu pripadaju?

V. Jeli istina, da se je pošta koja je dolazila večernjim vlakom iz Trsta i Pule donasala više puta u krčmu g. Frana Fabiančica, gdje je bio g. Bon na hrani? (gosp. izpravitelju, i Vi ste bio više puta prisutan!) (Vidi dopis od rieči: „pošta što dolazi do“ da se mora po poštemeštra u krčmu“).

VI. Jeli istina, da se je poštanska kasa odnasala — a možda se i jošte odnasla — večerom iz pošt. ureda — po poštemeštru g. Bonu — kući te da se je tim davalo — dotično dava — priliku raznim individuom, da se ga svali u nesreću? (Vidi dopis od rieči: „Neznam, dali je dozvoljeno, do: „podaje priliku u nesrećenja“).

VII. Jeli istina, da g. poštemeštar ne bje više puta u 8 1/2 sata u uredu, (gosp. izpravitelju sjetite se hrv. zabava!) dočim se drugi činovnici raznih c. kr. ureda drže točno buzetkog sata? (Vidi dopis od rieči: „Puno se puta do: „zašto ne bi i g. Bon?“).

Ako gospodin izpravitelj nije vriedan, da točno odgovori na postavljene mu upite, onda nije kompetentan, da izpravija dopisa, koji dolaze od osobe, koja imade možda više prilike, da s narodom obći — te da se o istinitosti stvari živim svjedočanstvom osvjedoči i uvjeri nego li on.

Gospodin izpravitelj pa bio on makar i c. kr. akedemičko naobražen čovjek, imao se je prije svog uništavajućeg izpravka obratiti na rodoljube u Baški, Opatiji, Puli itd., koji valda bolje poznadu gosp. Bona nego li on, — pa ne bi bio onako na lahku ruku izpravljao ono, što se izpraviti neda.

Gosp. izpravitelju, jeli vam je znano kakovim nas je izrazom pozdravio gosp. Bon u vrlogu talij. čestitara na naš „živila Tonica“ prigodom njegovog dolazka u Buzet na dan kad je svoju ruku pružio na vječni več našoj krvi, vrljoj Hrvatiji? neka vam bude poznato gosp. izpravitelju sa m... a, namje odzdravio!! U ostalom pravica je jedna za akedemički naobražene ljude i malene crvice pa s tog nećemo i nedopuštamo, da nam se ugušuje narodna antipatija protiv dvoiličnjaka.

Gosp. izpravitelju, ako pak Vi hoćete, da omalovažujete tobožnje „malenkosti“ poput onih nesretnika u tužnoj nam Banovini, pa ako u Vama narodno srce bje, sjetite se na one tisuće zatvorenih, mnoštvo usmrćenih, ranjenih i unesreć-

*) Za članku pod ovim neodgovara uređništvo. Op. uređ.

nih koji su baš takve „malenkosti“ ili bolje „gušitelji tobožnjih malenkosti“ proturnarodnih griha: do toga doveli. Vam „malenkosti“ na čast a ja odlučno vićem: „Triebimo kukolj!!“ Na Vama je „gospodine“ izpravitelju, da odgovorite!! U Buzet, 9. junija 1903.

Dopisnik*) dopisa priobćenog u 22. broju cijen. „N. S.“

*) Gosp. dopisnik nas je opunovlastio, da priobćimo njegovo ime: čim bude izpravitelj odao svoje. Op. Ured.

Gospodarska Sveza za Istru

registrana zadruga na ograničeno jamćenje u Puli.

Pristupili su, nadalje u Svezu: 31. Kotarska „Gospodarska Zadruga“ u Krku. Platili su nadalje pristupninu i jedan zadržni dio: Kotarska „Gospodarska Zadruga“ u Krku; „Gospodarska i Konsumna Družtvo“ u Cresu.

HRVATI,

kupujte svi papir za pušenje Družbe sv. Cir. i Met. za Istru.

Tinjansko družtvo za štednju i zajmove (registrana zadruga na ograničeno jamćenje) pozivlje ovime na redovitu

glavnu skupštinu

koja će se održavati uz obični dnevni red u nedjelju dne 28. t. mj. u 5 sati poslie podne u „Hrvatskoj Čitaonici“ u Tinjanu

Odbor.

JOSIP POTOČNIK, PULA

Via Sergia 33.

Skladište glinenih peći, štednjaka raznih vrsti i kada za kupanje — Mosaik- i Klinker- Ploče. Taracanje i oprema zidova sa pločama.

Patentirani pokrovi - - - za dimnjake.

Specialista za gradnju raznovrstnih ognjišta.

Cienike šaljen na zahtjev bezplatno i franko.

Zastupnik tvornice pokništva J. J. RAGLAS u Ljubljani.

Istarska Posujilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadržnih dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te plaća od istoga 4% kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vrača na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog odzaka, iznose do 400 K uz odzak od 8 dana, iznose do 1000 K uz odzak od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uložanja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odzak.

Zajmovo (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadočnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdane osim jultija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Družtvena pisarna blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lijevo, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Listnica uredništva i uprave. G. dopisnikom iz Letaja: Dijaloga nemožemo priobćiti, jer nam je nejasan, a za nekoga uvriedljiv, te bi mogao Vas i nas pozvati na odgovorost. Pisite jasno i u formi dopisa, ali samo ono, što je istinito i zašto možete odgovarati eventualno i pred sudom: Da ste nam zdravo! G. dopisnik Rovinj: Neka Vas neboli glava, što Vaši Talijani pisu porugljivo na javnih mjestih proti Austriji. To nije naš posao. Austrija odgaja sama takve Talijane, neka njoj dakle budu. Pazimo mi na vlastitu kožu, a za tuđu se nebrinimo. Živili!

Mlatilnice i čistionice za žito,

slamorenice, vinske preše i mlatilnice, preše za siene, pumpe za svaku porabu, plugova itd. dobiva se uz nizke cene i iz najboljega gradiva u skladištu.

trrdke

ZIVIC I DR. u TRSTU

Via Commerciale 2, polag trga vojarna.

Tvornica pokućstva

dvorskog dobavljača

IGNACIJ KRON

TRST — BEČ.

Tvornica u Beču u vlastitim zgradama Kuća utemeljena god. 1849.

Na zahtjev šalje badava: Ilustrovane popise, originalne nacrtne oznova, pregled sobnih namještaja. Najveća solidnost, elegantnost i jeftina cena.